

Bijlage memo leges Omgevingswet

Inleiding

De Omgevingswet wordt van kracht per 2024. Dit memo gaat in op de keuzes die bij het opstellen van de legesverordening 2024 (hoofdstuk 2) zijn gemaakt als gevolg van de nieuwe wetgeving. Het proces is begeleid door extern bureau Involon dat op legesgebied gespecialiseerd is en veel gemeenten waaronder BLNP ondersteunt bij het aanpassen van de legesverordening.

Keuzes

De keuzes komen voort uit een vergelijking van de modelverordening van de VNG en de legesverordening van Leusden uit 2023. Doordat gemeenten meer afwegingsruimte krijgen met de Omgevingswet, biedt de modelverordening ook meer keuzes aan gemeenten. De belangrijkste vier onderwerpen zijn: de voorfase, de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), de buitenplanse omgevingsplan activiteit, en de milieubelastende activiteiten.

Hieronder wordt per onderwerp uitgelegd welke keuzes de voorkeur hebben en waarom deze keuzes de voorkeur hebben. Samenvattend kan gesteld worden dat het de voorkeur geniet om zoveel mogelijk aan te sluiten op de huidige situatie (beleidsneutrale overgang).

Voorfase

Met de komst van de Omgevingswet wordt het vooroverleg belangrijker, ook complexe vergunningen moeten binnen acht weken verleend kunnen worden. Dat maakt afstemming voor het indienen van de formele aanvraag belangrijk. Daarom probeert de gemeente de initiatiefnemer te stimuleren om deel te nemen aan het voortraject. Daaruit volgt de volgende keuze:

- De relatief lage tarieven van de legesverordening in 2023 voor de omgevingstafel worden aangehouden. Deze kosten worden in mindering gebracht als de definitieve aanvraag wordt ingediend. Dit is in overeenstemming met hoe het momenteel al is geregeld in de legesverordening Leusden. Deze keuze geniet de voorkeur om initiatiefnemers te stimuleren het pad van het voortraject te bewandelen.
- Er wordt ten opzichte van de legesverordening 2023 één wijziging doorgevoerd. In de legesverordening 2023 staat opgenomen dat de initiatiefnemer bij een volgende omgevingstafel extra betaalt per adviseur die aanschuift. Dit kan tot discussie leiden: de initiatiefnemer kan klagen als hij betaalt voor een adviseur die vervolgens weinig inbreng heeft aan de omgevingstafel. Deze systematiek wordt aangepast door een vast bedrag te rekenen voor de volgende omgevingstafel. De initiatiefnemer weet dan vooraf ook beter waar hij/zij aan toe is.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Behalve de Omgevingswet treedt ook de Wkb per 2024 in werking. Met de Wkb, die vooralsnog alleen voor nieuwbouw geldt, verandert er voor gemeenten het een en ander qua leges. Door “de knip” van de technische en ruimtelijke bouwactiviteit, wordt een aantal activiteiten die op dit moment vergunningplichtig zijn, met de inwerkingtreding van de Wkb vergunningvrij of een melding, waardoor er geen leges meer over geheven kunnen worden. Het gaat dan om gevolgklasse 0 en de bouwtechnische toets van vergunningen in gevolgklasse 1¹.

---

¹ Via de Wkb-gevolgklassen 0 t/m 3 wordt onderscheid gemaakt naar de complexiteit van bouwwerken en het veiligheidsrisico dat kan optreden wanneer niet aan bouwtechnische voorschriften wordt voldaan. Gevolgklasse 0 heeft betrekking op vergunningvrije bouwwerken. Gevolgklasse 1 betreft eenvoudige bouwwerken waaronder eengezinswoningen en bedrijfshallen van maximaal twee bouwlagen. De gevolgklassen 2 en 3 betreffen meer complexe en risicovolle bouwwerken zoals bijv. in gevolgklasse 2 onderwijsgebouwen en woongebouwen tot 70 meter hoogte, en in gevolgklasse 3 ziekenhuizen en gebouwen hoger dan 70 meter.

De ruimtelijke activiteiten blijven vergunningplichtig tot het moment dat dit gewijzigd wordt in het omgevingsplan. In de modelverordening is de keuze opgenomen om een vast bedrag te hanteren voor de ruimtelijke toets. Volgens bureau Involon kiest vrijwel elke gemeente ervoor om hierin te differentiëren. Daaruit volgt de volgende keuze:

- Er wordt bij de ruimtelijke toets gedifferentieerd in het te betalen bedrag, dit is gerelateerd aan de bouwsom. Het bedrag loopt in dezelfde staffel op als bij de bouwtechnische toets. Dit is vergelijkbaar bij de huidige systematiek van leges voor bouwactiviteiten. Dit geniet de voorkeur omdat de hoeveelheid werk per aanvraag erg kan verschillen. Zo worden de kosten eerlijker verdeeld over de initiatiefnemers: Het te betalen bedrag is gerelateerd op de grootte van het plan.

BOPA

Vergunningen waarmee wordt afgeweken van het omgevingsplan heten onder de Omgevingswet een Buitenplanse OmgevingsPlanActiviteit (BOPA). Het kan bij een BOPA gaan om zowel een kleine als een grote afwijking. De modelverordening biedt op dit onderwerp de keuze om hier een vast bedrag voor op te nemen of om hierin te differentiëren. Dit leidt tot de volgende keuze:

- Er wordt bij een BOPA gedifferentieerd in het te betalen bedrag. Daarbij worden de BOPA's in twee categorieën gesplitst: een "kleine" en een "grote" BOPA. Voor de definities van de kleine en grote BOPA's sluiten we aan bij hoe het onderscheid in afwijkvergunningen zoals nu ook in de legesverordening is opgenomen: Artikel 4, lid 9&11 van het Besluit omgevingsrecht vallen in de categorie "grote BOPA", alle andere gevallen vallen in de categorie kleine BOPA. Omdat de hoeveelheid werk die een BOPA met zich meebrengt kan verschillen, geniet het de voorkeur te differentiëren in het bedrag. Door tegelijkertijd wel met vaste bedragen te werken weet de initiatiefnemer vooraf waar hij/zij aan toe is.

Milieubelastende activiteiten

Onder de Omgevingswet bestaat de mogelijkheid om leges te heffen voor milieubelastende activiteiten. Dit leidt tot de volgende keuze:

- Er wordt in 2024 geen leges geheven voor milieubelastende activiteiten. Dit is in de regio en met de omgevingsdienst zo afgesproken. Voor de omgevingsdienst betreft het grotendeels nieuwe producten. In 2024 wordt ervaring opgedaan zodat vanaf 2025 hiervoor wel leges kan worden geheven. Daarnaast is er maar een beperkt aantal milieubelastende activiteiten in Leusden, waardoor de opbrengsten relatief laag zijn.

Overige

De modelverordening van de VNG is als basis gebruikt voor het aanpassen van de legestarieventabel. Het VNG-model is gebaseerd op de eindsituatie in 2030. De indeling in paragrafen en artikelen is overgenomen inclusief 'gereserveerde' artikelen. Gemeenten krijgen tot eind 2029 de tijd om het omgevingsplan in te richten volgens de eisen van de Omgevingswet. In het omgevingsplan zal de gemeente gaandeweg ook regels gaan verwerken van gemeentelijke verordeningen die over de fysieke leefomgeving gaan. Tijdens de transitiefase zal jaarlijks worden nagegaan of de legesverordening moet worden aangepast naar aanleiding van wijzigingen in lokale regelgeving, en of gereserveerde artikelen moeten worden ingevuld.